

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
DİYARBAKIR KÜLTÜR VARLIKLARINI
KORUMA BÖLGE KURULU
KARAR

Toplantı Tarihi ve No. : 25.08.2023-398
Karar Tarihi ve No. : 25.08.2023-10088
Dosya No : 72.04.61-5

Toplantı Yeri
DİYARBAKIR

-1-

Batman ili, Kozluk ilçesi, Hamam Mahallesinde bulunan, mülkiyeti Vakıflar Genel Müdürlüğüne ait 381 ada 2 parseldeki 1. grup yapı olarak tescilli Hıdır Bey Camii'nin kuzey bitişiğinde kalan, mülkiyeti Kozluk Belediyesi'ne ait tapunun 381 ada 1 parselinde kayıtlı mezarlık vasfındaki taşınmazda yer alan Hıdır Bey Haziresi'nin 2863 sayılı Kanunun 6. Maddesi kapsamında değerlendirilmesi ve hazirenin bulunduğu alandaki tarihi mezar ve mezar taşlarının açığa çıkarılması için temizlik çalışmalarının yapılması taleplerine ilişkin Batman Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü'nün 24.05.2023 tarih ve 3810552 sayılı yazısı, hazirenin tesciline ilişkin kurum görüşlerinin istendiği Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü'nün 08.06.2023 tarih ve 3872252 – 19.06.2023 tarih ve 3906976 sayılı yazıları, Kozluk Belediyesi Yazı İşleri Müdürlüğü'nün 20.06.2023 tarih ve 2680 sayılı görüş yazısı, Diyarbakır Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü'nün 14.06.2023 tarih ve 2106383 sayılı uzman raporu, Hıdır Bey Camii'nin tesciline ilişkin Diyarbakır Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 16.02.2005 tarih ve 140 sayılı kararı, Hıdır Bey Camii'nin yapı grubu ile korunma alanı sınırlarının belirlendiği Diyarbakır Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 25.10.2019 tarih ve 7261 sayılı kararı okundu. Ekleri (tescil fişi, kroki, vb.) ve dosyasındaki bilgi, belgeler incelendi. Yapılan görüşmeler sonunda;

Batman ili, Kozluk ilçesi, Hamam Mahallesinde bulunan, mülkiyeti Vakıflar Genel Müdürlüğüne ait 381 ada 2 parseldeki 1. grup yapı olarak tescilli Hıdır Bey Camii'nin kuzey bitişiğinde kalan, mülkiyeti Kozluk Belediyesi'ne ait tapunun 381 ada 1 parselinde kayıtlı mezarlık vasfındaki taşınmazda yer alan Hıdır Bey Haziresi'nin, 2863 sayılı Kanunun 6. maddesi ile Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlıklarının ve Sitlerin Tespit ve Tescili Hakkında Yönetmelik'in 4. maddesinde belirtilen "Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlığı" niteliklerini gösterdiğinden anılan Kanunun 7. maddesi kapsamında "Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlığı" olarak tesciline, yapı grubunun 1. grup yapı olarak belirlenmesine, hazırlanan tescil fişinin uygun olduğuna;

-Diyarbakır Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 25.10.2019 tarih ve 7261 sayılı kararıyla belirlenmiş olan Hıdır Bey Camii'nin korunma alanı sınırlarının iptaline; 2863 sayılı Kanunun 8. maddesi kapsamında, Hıdır Bey Camii ile Hıdır Bey Haziresi'nin korunma alanı sınırlarının bütüncül olarak, ekli koordinatlı krokide işaretlendiği şekilde belirlenmesine;

-13.03.2012 tarih ve 28232 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren "Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlıklarının ve Sitlerin Tespit ve Tescili Hakkında Yönetmelik" gereği. ilgili Tapu Müdürlüğüne 381 ada 1 ve 2 nolu parsellerin tapu kütüklerinin beyanlar hanesine "Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlığı ve Korunma Alanıdır" şerhinin, ifade edildiği şekilde konulmasına ve bu işleme ait bilgi-belgelerin Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğüne iletilmesine;

-Tescilli Hıdır Bey Camii ile Hıdır Bey Haziresi ve korunma alanı sınırları içerisinde yapılacak olan her türlü fiziki ve inşaat (ifraz, tevhit, yeni parsel ihdası, imar uygulaması dâhil) uygulama öncesinde Koruma Bölge Kurulundan izin alınması gerektiğine;

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
DİYARBAKIR KÜLTÜR VARLIKLARINI
KORUMA BÖLGE KURULU
KARAR

Toplantı Tarihi ve No. : 25.08.2023-398
Karar Tarihi ve No. : 25.08.2023-10088
Dosya No : 72.04.61-5

Toplantı Yeri
DİYARBAKIR

-2-

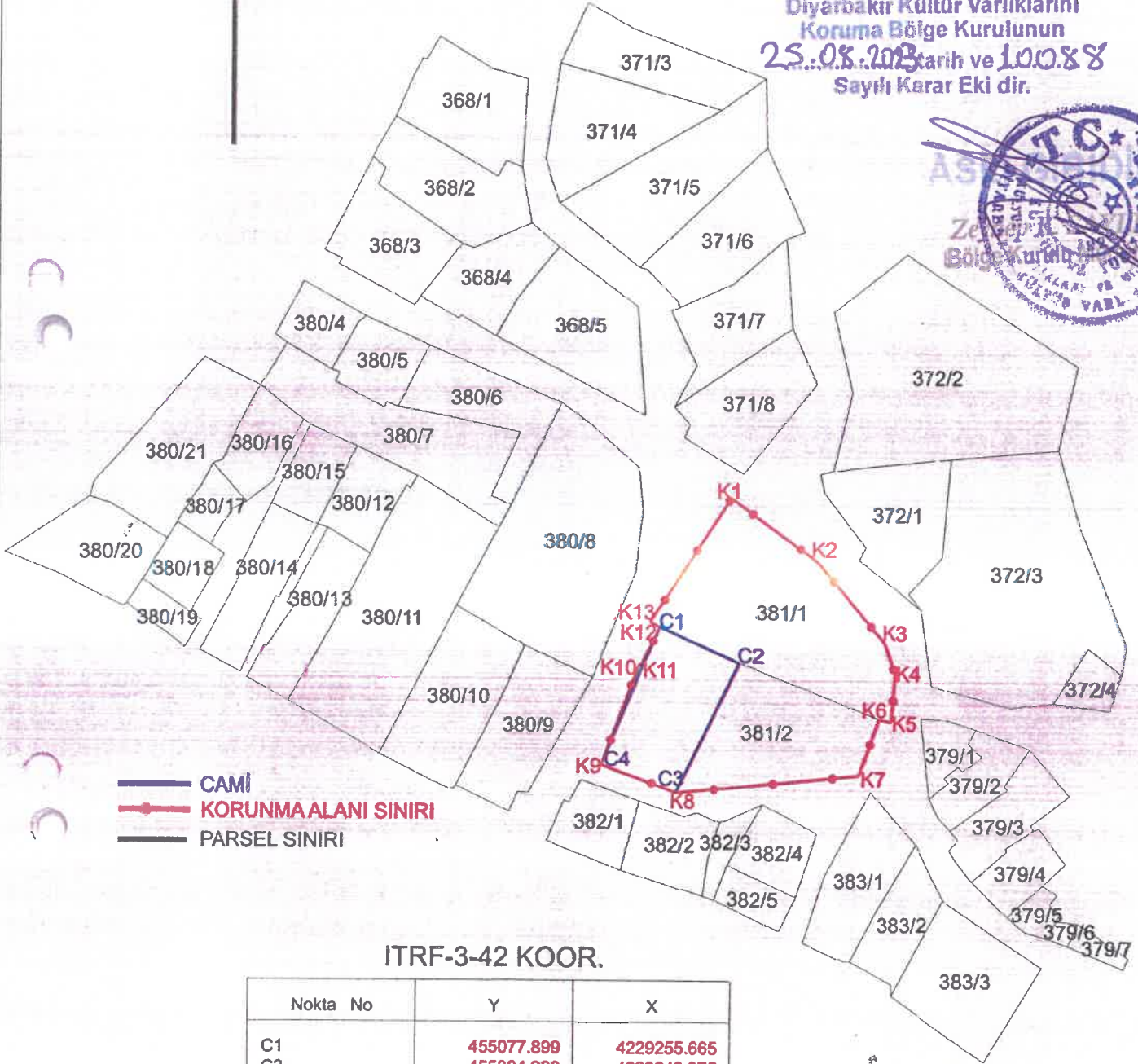
-Hıdır Bey Haziresinin bulunduğu alandaki tarihi mezar ve mezar taşlarının açığa çıkarılmasına yönelik temizlik çalışmalarının ilgili Müze Müdürlüğü denetiminde ilgili idarelerce yapılmasına ve sonucunda hazırlanacak bilgi, belgelerin Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğüne iletilmesine karar verildi.

İli BATMAN
İlçesi KOZLUK
Mah/Köy HAMAM
Alan HIDIR BEY CAMİ VE HIDIR BEY HAZİRESİ KORUNMA ALANI

Hıdır Bey Camii Ada/Parsel: 381/2
Hıdır Bey Haziresi Ada/Parsel: 381/1
Korunma Alanında Kalan Ada/Parsel: 381/1, 381/2

T.C.
Diyarbakır Kültür Varlıklarını
Koruma Bölge Kurulunun
25.08.2023 tarih ve 10088
Sayılı Kararı Eki dir.

ITRF-3-42 KOOR.

Nokta No	Y	X
C1	455077.899	4229255.665
C2	455094.229	4229248.375
C3	455081.529	4229221.975
C4	455066.099	4229227.555
K1	455092.259	4229281.995
K2	455109.469	4229269.375
K3	455123.649	4229252.585
K4	455125.779	4229246.375
K5	455125.019	4229236.605
K6	455122.519	4229237.145
K7	455118.469	4229225.645
K8	455081.529	4229221.975
K9	455066.099	4229227.555
K10	455073.759	4229248.105
K11	455074.179	4229247.945
K13	455075.879	4229256.715

(Handwritten signature)

Arzu GALIŞKAN
Şehir Plancısı
A. Galiskan

T Ü R K İ Y E

KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

ANIT

HARİTA NO:

İLİ: BATMAN

İLÇESİ: KOZLUK

MAHALLE/MEVKİ: Hamam Mahallesi

KORUMA

ANITSAL

1 2 3

SOKAK VE KAPI NO:

KAD.: PAFTA: ADA: 381 PARSEL:1

DERECESİ

ÇEVRESEL

1 2 3

ADI: HİDİR BEY
HAZİRESİ

YAPTIRAN:

YAPAN:

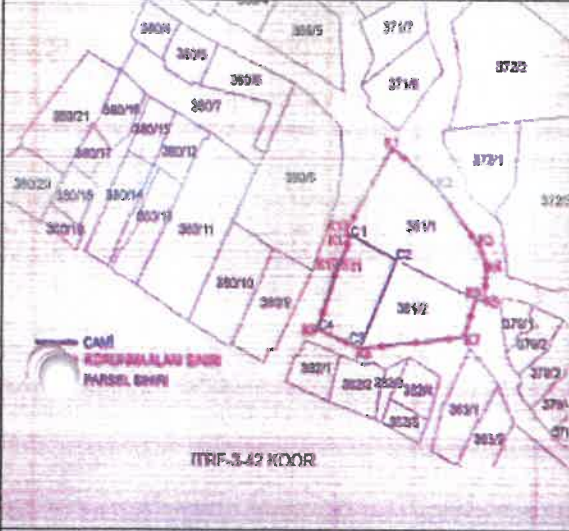
MİMARİ ÇAĞI: 16 -17 yy'lar

YAPIM TARİHİ:

KİTABE:

VAKFIYE:

GENEL TANIM: Hıdır Bey Camii'ni inşa ettiren Hıdır Bey ve aile üyelerine ait mezarların bulunduğu hazirenin, biri üzeri açık olmak üzere iki ayrı türbeden oluştuğu tahmin edilmektedir. Hazire, Hıdır Bey Camii'nin kuzeydoğu köşesine bitişik konumda inşa edilmiştir.

KORUNMUŞLUK
DURUMU:TAŞIYICI
YAPI:CEPHE
DURUMU:ÖRTÜ
DURUMU:İÇ YAPI
DURUMU:BEZEME
DURUMU:RUTUBET
DURUMU:

GÖZLEMLER: Korunması gerekli kültür varlığı özelliği göstermektedir.

BUGÜNKÜ SAHİBİ: Kozluk Belediyesi

BAKIMINDAN SORUMLU OLAN: Kozluk Belediyesi

YAPILAN ONARIMLAR:

AYRINTILI TANITIM: Hazireden günümüze, caminin kuzeydoğu köşesine bitişik konumda olan ve hazirenin güney duvarını teşkil ettiği düşünülen, kesme taş malzemeli bir duvar ile doğu duvarının bir kısmı ulaşabilmiştir. Duvarın güneydoğu köşesi pahlanmış ve üst kısmı mukarnas dolguyla süslenmiştir. Bu duvardan caminin kuzeydoğusundaki avlu bölümüne açılan ve günümüzde zeminin doldurulmasıyla alt kotta kalmış olup demir parmaklıklarla kapatılmış kapı açıklığının, mezar yapısının giriş kapısına ait olduğu düşünülmektedir. Hazireyi kuzeyden sınırladığı düşünülen duvarının tamamen yıkıldığı düşünülmektedir. Hazirenin batı bölümünde, caminin kuzeydoğu köşesine bitişik konumda olan türbe yapısına ait kalıntılar bulunmaktadır. Hıdır Bey'in çöllerine ait olduğu ileri sürülen türbenin beden duvarları moloz taş malzemelidir. Bir bölümü yıkılmış olan yapının içi toprakla dolmuştur. Mezarlık alanın güney bölümünü teşkil eden hazirede, tarihi niteliklere sahip yaklaşık 20 adet mezar yer almaktadır. Bu sayının daha fazla olduğu, bazı mezarların toprak altında kaldığı tahmin edilmektedir. Mezar taşları genel olarak kalker taşı malzemedir imal edilmişlerdir. Doğu-batı doğrultulu mezarlardan bazılarının sadece baş şahidesi, bazılarının da hem baş hem ayak şahideleri bulunmaktadır. Mezar taşları direk toprağa gömülüdür. Bazı mezarlar da prizmatik sanduka formunda yapılmış ancak sanduka bölümleri toprağa gömülü vaziyettedir. Genel olarak dikdörtgen formu gövdeye sahip şahideler dilimli kemer yada sivri kemer tepelikle sonlandırılmıştır. Şahidelerin alınlık kısımlarında rumi motifleri; yan taraflarında ise kıvrık dallar ve yine rumi motifleri işlenmiştir. İç ve dış yüzeylerinde, kartuşlar içerisinde celi sülüs yazıyla yazılmış Arapça ve Farsça yazılara yer verilmiştir. Yazılar taş üzerine kabartma tekniğinde yapılmıştır.

TEKNİK
BİLGİLER:

ISITMA SİSTEMİ:

KANALİZASYON:

SU:

ELEKTRİK:

ÖZGÜN KULLANIMI:

Hazire

BUGÜNKÜ KULLANIMI:

Mezarlık

ÖNERİLEN KULLANIMI:

HAZIRLAYANLAR:

Ahmet DEMİR
ArkeologArzu ÇALIŞKAN
Şehir Plancısı

13.06.2023

KONTROL EDEN:
Mehriban KARAAŞBAĞ
Bölge Kurulu Müdürü

YAYIN DİZİNİ:

- 1- T.C.
- 2- Diyarbakır Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun
- 3- 25.08.2023 tarih ve 10088
- 4- Sayılı Karar Eklidir.

EKLER:

RAPOR

X

FOTOĞRAF

X

RÖLÖVE PROJESİ

RESTORASYON PROJESİ

HARİTA

X

KROKİ

X

KİTABE

VAKFIYE

TESCİL

KARAR NO

KARAR TARİHİ:

REVİZYON:

